

**KLÍČ K VYBRANÝM CVIČENÍM
Z UČEBNICE**

ZEMĚPIS 8

EVROPA

pro druhé upravené vydání

EVROPA

UČEBNICE

str. 8

1. Jmenujte světadíly, které jsou větší než Evropa.

Řešení: Asie, Afrika, Jižní Amerika, Severní Amerika, Antarktida.

2. Jmenujte světadíl, který je menší než Evropa.

Řešení: Austrálie.

1. Ve školním atlasu světa vyhledejte evropské země, kterými prochází severní polární kruh.

Řešení: Norsko, Švédsko, Finsko, Rusko.

2. Vysvětlete pojmy polární den a noc.

Řešení: Polární den je časové období, kdy po dobu nejméně jednoho dne nezapadne Slunce pod obzor. Polární noc je časové období, kdy po dobu nejméně jednoho dne Slunce nevyjde nad obzor.

UČEBNICE

str. 9

1. Jaká je přibližná rozloha Evropy? Se kterým světadílem tvoří Evropa dohromady jeden kontinent?

Řešení: Přibližně 10,4 milionu km², s Asií tvoří kontinent Eurasie.

2. Která důležitá rovnoběžka a poledník procházejí územím Evropy? Popište členitost evropského pobřeží.

Řešení: Nultý poledník, 50. rovnoběžka severní šířky. Pobřeží Evropy je ze všech světadílů nejvíc členité.

UČEBNICE

str. 11

1. Zopakujte si z učiva 6. ročníku, jak vznikají pohoří.

Řešení: Pohoří vznikají nejčastěji při pohybu dvou litosférických desek proti sobě. Při tomto pohybu se vlní do vrás (vrásnění) nebo rozlámou na kry (kerná činnost).

1. Na kterých litosférických deskách leží Evropa?

Řešení: Evropa leží na eurasijské litosférické desce.

2. Jak se nazývá nejrozsáhlejší evropská nížina?

Řešení: Východoevropská nížina.

3. Jak se nazývá největší evropské pohoří a jeho nejvyšší vrchol?

Řešení: Alpy, Mont Blanc.

UČEBNICE

str. 12

1. Vysvětlete rozdíl mezi podnebím a počasím.

Řešení: Počasí je stav ovzduší v určitém okamžiku na určitém místě. Podnebí je dlouhodobý průměrný stav počasí na určitém místě.

2. Vysvětlete pojmy meteorologie a klimatologie.

Řešení: Meteorologie je věda zkoumající atmosféru a jevy v ní. Klimatologie je věda zkoumající podnebí studující dlouhodobou podobu a účinky meteorologických procesů na Zemi.

3. Vyjmenujte základní i přechodné podnebné pásy na Zemi.

Řešení: Tropický, subtropický, mírný, subpolární, polární.

UČEBNICE

str. 13

Uvedte faktory, které mají vliv na podnebí Evropy. Charakterizujte jednotlivé podnebné pásy na území Evropy.

Řešení: Nadmořská výška, Severoatlantský proud, Golfský proud, vzdálenost od oceánu. Subpolární pás – dlouhé studené zimy a krátká studená léta, mírný pás – střídání čtyř ročních období, subtropický pás – střídání suchého a teplého léta s mírnou a deštivou zimou.

1. Ve školním atlasu vyhledejte státy a hlavní města, kterými protéká Dunaj.

Řešení: Dunaj protéká státy: Německo, Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Chorvatsko, Srbsko, Bulharsko, Rumunsko, Moldavsko a Ukrajina; a hlavními městy: Vídeň, Bratislava, Budapešť a Bělehrad.

2. Jaký je rozdíl mezi průlivem a průplavem?

Řešení: Průliv je přírodní, průplav je uměle vytvořený.

1. Vyjmenujte jednotlivé evropské přírodní krajiny.

Řešení: Tundra a lesotundra, tajga, listnatý a smíšený les, step a lesostep, subtropická krajina, horská krajina.

2. Vyjmenujte oblasti, kde se jednotlivé přírodní krajiny v Evropě rozprostírají. Můžete využít školní atlas.

Řešení: Tundra – podél pobřeží Severního ledového oceánu, severní a severovýchodní Evropa, tajga – severní a severovýchodní Evropa, listnatý a smíšený les – např. střední Evropa, step a lesostep – jihovýchodní Evropa, subtropická krajina – jižní a jihovýchodní Evropa, podél Středozemního moře, horská krajina – např. Alpy.

3. Popište jednotlivé přírodní krajiny a vyjmenujte pro každé z nich typické zvíře a dřevinu či rostlinu.

Řešení: Tundra a lesotundra: mechy, lišejníky, sob polární, liška polární.

Tajga: smrk, medvěd hnědý, jelen, vlk.

Listnatý a smíšený les: buk, dub, javor, bříza, jelen, srnec, prase divoké.

Step a lesostep: hlodavci, ještěrky, bezobratlí, obilniny.

Subtropická krajina: šakal, tvrdolisté rostliny, réva vinná.

Horská krajina: kamzík, borovice kleč, lišejník.

Které státy leží v oblastech s nejvyšší a nejnižší hustotou zalidnění? Pracujte s mapkou na této straně.

Řešení: Nejvyšší hustota: Belgie, Německo, Velká Británie, Itálie. Nejnižší hustota: Island, Norsko, Švédsko, Finsko, Rusko.

1. Uveďte nejlidnatější evropská města.

Řešení: Nejlidnatější města jsou Moskva, Londýn, Paříž a Istanbul.

2. Jmenujte dva rozlohou největší státy Evropy a dva nejlidnatější státy Evropy.

Řešení: Rozlohou největší: Rusko a Ukrajina; nejlidnatější: Rusko a Německo.

3. Které jazyky jsou v Evropě nejužívanější?

Řešení: Ruština, němčina, francouzština, angličtina.

4. Které náboženství v Evropě má nejvíc věřících?

Řešení: Křesťanství.

1. Vyjmenujte nejvýznamnější plodiny, které se v Evropě pěstují, a nejvýznamnější suroviny, které se zde těží.

Řešení: Plodiny: obilniny (pšenice, ječmen, kukuřice), brambory, ovoce, olivy, zelenina;

Suroviny: Černé a hnědé uhlí, železná ruda, barevné kovy (měď, hliník), draselné soli.

2. Popište nejvýznamnější průmyslová odvětví v Evropě. Které oblasti jsou hospodářsky nejvyspělejší?

Řešení: Energetický průmysl – slouží k výrobě elektrické energie, potravinářský průmysl – zpracovávání živočišných a rostlinných surovin k výrobě potravin, chemický průmysl – zpracovávání ropy, výroba plastů, farmaceutický průmysl atd., strojírenský průmysl – výroba automobilů a ostatních dopravních prostředků. Nejvyspělejší jsou oblasti střední a západní Evropy.

1. Jaké jsou symboly a motto EU?

Řešení: Symboly EU jsou: vlajka EU, hymna EU, Den Evropy a motto EU – „Jednotná v rozmanitosti“.

2. Ve kterých státech je měnou euro?

Řešení: Státy EU, ve kterých je měnou euro: Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko. Od roku 2023 Chorvatsko. Státy mimo EU, ve kterých je měnou euro: Andorra, Černá Hora, Kosovo, Monako, San Marino, Vatikán.

3. Vysvětlete, proč Norsko a Švýcarsko nevsoustupily do EU, ale jsou součástí Schengenu.

Řešení: V Norsku i Švýcarsku byl vstup do EU odmítnut referendem. Švýcarsko je obklopeno zeměmi Evropské unie a schengenského prostoru, vstoupilo do něj pro ulehčení hraničních kontrol v roce 2008. Norsko se stalo součástí Schengenu v roce 2001, díky Skandinávské pasové unii.

1. Co je Evropská unie a kolik má členských zemí? Vysvětlete pojmy eurozóna a schengenský prostor.

Řešení: Evropská unie je politicko-hospodářské uskupení 27 evropských států určené ke společné spolupráci. Schengenský prostor je území, na kterém je zajištěn volný pohyb osob. Eurozóna je území velké části států EU, kde se užívá společná měna – euro.

2. Co je Severoatlantická aliance a co Organizace spojených národů? Je Česká republika jejich členem?

Řešení: Severoatlantická aliance je mezinárodní vojenská organizace, OSN je mezinárodní organizace sloužící k zajištění celosvětového míru. Česká republika je členem obou zmíněných organizací.

1. Ve školním atlasu vyhledejte nadmořskou výšku nejvyšších vrcholů uvedených pohoří.

Řešení: Karpaty – Hoverla 2 061 m n. m. Ural – Narodnaja 1 895 m n. m., Krymské hory – Roman-koš 1 545 m n. m.

1. Ve školním atlasu zjistěte, které světadíly jsou rozlohou menší než Rusko.

Řešení: Menší než Rusko jsou světadíly Antarktida, Evropa a Asie.

2. Vypočítejte, kolikrát by se Česká republika vešla do Ruska.

Řešení: Česká republika by se do Ruska vešla asi 216krát.

3. Podle mapy ve školním atlase vyjmenujte státy, se kterými sousedí Rusko.

Řešení: Rusko sousedí s Norskem, Finskem, Estonskem, Lotyšskem, Běloruskem, Ukrajinou, Gruzii, Ázerbájdžánem, Kazachstánem, Čínou, Mongolskem, Severní Koreou, a prostřednictvím Kalingradské enklávy s Polskem a Litvou.

Vyhledejte na mapě Bělorusko a jmenujte jeho sousední státy.

Řešení: Polsko, Litva, Lotyšsko, Rusko, Ukrajina.

Na internetu zjistěte, které výrobky se dovážejí z Moldavska do ČR.

Řešení: Do České republiky se z Moldavska dovážejí zejména vína a další výrobky z révy vinné, dále např. elektrické vodiče a kabely.

Vyhledejte na mapě Ukrajinu, jmenujte státy, se kterými sousedí, a moře, která ji omývají.

Řešení: Státy: Bělorusko, Polsko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko, Moldavsko, Rusko. Moře: Azovské, Černé.

1. Vyjmenujte státy východní Evropy a jejich hlavní města.

Řešení: Rusko – Moskva, Bělorusko – Minsk, Moldavsko – Kišiněv, Ukrajina – Kyjev.

2. Který národ převážně žije ve východní Evropě? Které náboženství vyznává většina obyvatel východní Evropy?

Řešení: Ve východní Evropě žijí převážně Slované, většina obyvatel jsou křesťané hlásící se k pravoslavné církvi.

3. Uvedte, které státy východní Evropy mají vhodné podmínky pro zemědělství a které nikoli.

Řešení: Vhodné podmínky pro zemědělství má Ukrajina a Moldavsko. Na většině území Ruska nejsou vhodné podmínky pro zemědělství.

4. Vysvětlete pojem transsibiřská magistrála.

Řešení: Transsibiřská magistrála je nejdelší železniční trať na světě, spojující Moskvu s Dálným východem.

UČEBNICE

str. 29

1. Pomocí školního atlasu vyhledejte severoevropské státy, kterými prochází severní polární kruh.

Vysvětlete, co je polární den a polární noc.

Řešení: Norsko, Švédsko, Finsko. Polární den je časové období, kdy po dobu nejméně jednoho dne nezapadne Slunce pod obzor. Polární noc je časové období, kdy po dobu nejméně jednoho dne Slunce nevyjde nad obzor.

2. Pomocí školního atlasu vyhledejte nadmořskou výšku nejvyšších vrcholů Norska, Švédska, Finska a Islandu.

Řešení: Norsko – Galdhopiggen 2 469 m n. m., Švédsko – Kebnekaise 2 104 m n. m., Finsko – Haltitunturi 1 328 m n. m., Island – Hvanndalshnúkur 2 110 m n. m.

1. Pomocí atlasu zjistěte, které státy regionu mají nejnižší hustotu zalidnění.

Řešení: Nejnižší hustotu zalidnění má Island, následuje Norsko a Finsko.

UČEBNICE

str. 30

1. Najděte na mapě, se kterými zeměmi jednotlivé pobaltské státy sousedí. Popište jejich polohu.

Řešení: Nejseverněji leží Estonsko, sousedí s Lotyšskem a Ruskem. Lotyšsko sousedí s Litvou i Estonskem, dále Ruskem a Běloruskem. Litva leží nejjižněji, sousedí s ruskou enklávou Kaliningrad, s Polskem, Běloruskem a Lotyšskem.

2. Charakterizujte obyvatelstvo pobaltských států a hospodářství těchto zemí.

Řešení: V Litvě žije početná polská menšina, v Lotyšsku početná ruská menšina, Estonci mají jazykově a kulturně nejbližší k Finům. Estonsko je hospodářsky nejvyspělejší stát regionu, v Lotyšsku je rozvinutý papírenský, strojírenský a potravinářský průmysl.

3. Na mapě vyhledejte největší jezero Estonska, které tvoří hranici s Ruskem.

Řešení: Čudské jezero.

UČEBNICE

str. 31

1. Pomocí atlasu zjistěte, se kterými státy Finsko sousedí a které moře omývá jeho jižní hranici.

Řešení: Švédsko, Norsko a Rusko; Baltské moře.

2. Zjistěte, jak jsou rozvinuty jednotlivé druhy dopravy ve Finsku.

Řešení: Finsko má rozsáhlou železniční síť, která vede až do nejsevernějších oblastí. Mezi jednotlivými městy se dá přepravovat i letadlem. Na vysoké úrovni je i silniční doprava a lodní doprava.

3. Která moře a průlivy obklopují břehy Dánska, Faerských ostrovů a Grónska?

Řešení: Dánsko obklopuje Severní moře, Baltské moře, a průlivy Skagerrak, Kattegat a Oresund. Grónsko obklopuje Grónské moře, Baffinovo moře, Dánský průliv a Davisův průliv. Faerské ostrovy obklopuje Norské moře a Atlantský oceán.

4. Ve kterých podnebných pásích leží Švédsko? Pracujte se školním atlasem.

Řešení: Z velké části v mírném, na severu přechod v subpolární.

UČEBNICE

str. 32

1. Pomocí mapy porovnejte: a) povrch Švédska a Norska, b) rozlohu a počet obyvatel těchto států.

Řešení: a) Norsko má oproti Švédsku členitější pobřeží, a krajina je hornatějšího charakteru, ve Švédsku převažují nížiny, je zde hustější říční síť a více jezer.

b) Rozloha obou států je podobná, Švédsko je větší, avšak počet obyvatel ve Švédsku se rovná téměř dvojnásobku počtu obyvatel Norska.

2. Jaké výhody a rizika přináší poloha Islandu na rozhraní litosférických desek?

Řešení: Výhody – možnost využívat geotermální energii, rizika – zvýšené riziko sopečné činnosti, zemětřesení.

1. Vyjmenujte státy a oblasti patřící do severní Evropy.

Řešení: Litva, Lotyšsko, Estonsko, Finsko, Dánsko, Švédsko, Island, Norsko.

2. Popište přírodní podmínky států severní Evropy.

Řešení: Povrch je značně členitý, většinu území tvoří roviny. Většina regionu leží v mírném podnebném pásu. Západ má oceánské podnebí, směrem na východ přechází podnebí ve vnitrozemské. Na severu regionu panuje subpolární podnebí. V oblasti se nachází mnoho jezer.

3. Proč obyvatelstvo Finska, Švédska nebo Norska žije většinou na jihu a podél pobřeží?

Řešení: Na jihu se nachází nejvíce orné půdy a panuje zde nejvhodnější klima pro život.

4. Charakterizujte přírodní podmínky Islandu v porovnání s ostatními severoevropskými státy.

Řešení: Je to ostrovní stát, na kterém se nachází mnoho gejzírů a sopek, omývá jej teplý mořský Severoatlantický proud, proto většina území navzdory své poloze patří do mírného podnebného pásu.

Pracujte s atlasem:**1. Co je nultý poledník? Kterým britským městem a západoevropskými státy prochází?**

Řešení: Nultý poledník je základní poledník, od kterého se počítá zeměpisná délka. Prochází Londýnem (Velkou Británií) a Francií.

2. Vyjmenujte další ostrovy a souostroví patřící k západní Evropě.

Řešení: Např. Korsika, Shetlandy, Normanské ostrovy.

Pomocí atlasu nebo internetu vyhledejte nadmořskou výšku nejvyšších vrcholů Velké Británie a Francie.

Řešení: VB – Ben Nevis 1 344 m n. m., Francie – Mont Blanc 4 810 m n. m.

1. Vyhledejte na mapě moře, která omývají břehy západní Evropy. Ukažte si i nejvodnatější řeky.

Řešení: Severní moře, Keltské moře, Středozemní moře, Atlantský oceán.

2. Pomocí atlasu nebo internetu zjistěte, které státy regionu mají nejvyšší hustotu zalidnění.

Řešení: Nejvyšší hustotu zalidnění v regionu má Nizozemsko, Belgie a Velká Británie.

1. Pomocí atlasu nebo internetu zjistěte, která další mimoevropská území jsou součástí Velké Británie.

Řešení: Např. Bermudy, Montserrat, Pitcairnovy ostrovy, ostrov sv. Heleny.

3. Na internetu zjistěte, které turistické zajímavosti se nacházejí v Londýně.

Řešení: Např. London Tower (středověký hradní komplex s korunovačními klenoty), budova londýnského parlamentu, Big Ben, London Eye (londýnské ruské kolo), Hyde Park, 11 Downing street, Buckinghamský palác, Národní galer, Trafalgar Square.

1. Ve školním atlase nebo na internetu vyhledejte, která moře a průlivy oddělují Irsko a Velkou Británii.

Řešení: Severní průliv, Irské moře, Svatojiřský průliv.

2. Odůvodněte, proč se Irsko orientuje na potravinářský průmysl.

Řešení: Většinu území tvoří louky, které slouží pro pastvu hovězího dobytka a ovcí, dále je díky poloze rozvinutý rybolov.

1. Podle atlasu vyjmenujte moře, která omývají břehy Francie, jmenujte zálivy a průlivy.

Řešení: Severní moře, Atlantský oceán, Středozemní moře, Biskajský záliv, Lamanšský průliv, Lví záliv, Gaskoňský záliv.

2. Vyhledejte a jmenujte nejvyšší vrchol Alp a Pyrenejí.

Řešení: Alpy – Mont Blanc, Pyreneje – Pico de Aneto (Španělsko).

3. Na internetu zjistěte, které turistické zajímavosti se nacházejí v Paříži.

Řešení: Eiffelova věž, Vítězný oblouk v Paříži, muzeum umění Louvre, katedrála Notre-Dame, bazilika Sacré Coeur, Moulin Rouge, Montmartre.

Na mapě nebo ve školním atlase vyhledejte:

1. pohoří Ardeny, dvě největší belgické řeky, nejvyšší vrchol Belgie a jeho nadmořskou výšku.

Řešení: Nejvyšší hora Belgie je Botrange s nadm. Výškou 694 m n. m.; největší belgické řeky jsou Šelda a Máza.

2. největší belgická (přístavní) města. Najděte obec Waterloo a řekněte, čím se proslavila.

Řešení: Přístavní města – Bruggy a Antverpy. Waterloo je místo slavné bitvy, kde byl poražen Napoleon.

UČEBNICE

str. 38

1. Kterými významnými městy v Nizozemsku protéká řeka Rýn?

Řešení: Rýn protéká městy Utrecht a Rotterdam.

2. Která důležitá evropská instituce sídlí v Haagu?

Řešení: Mezinárodní trestní soud, mezinárodní soudní dvůr.

UČEBNICE

str. 39

1. Vymenujte státy regionu západní Evropa a jejich hlavní města.

Řešení: Velká Británie – Londýn, Irsko – Dublin, Francie – Paříž, Belgie – Brusel, Nizozemsko – Amsterdam, Lucembursko – Lucemburk.

2. Porovnejte povrch jednotlivých západoevropských států.

Řešení: Povrch Velké Británie je nížinného až vysočinového charakteru, v Beneluxu převažují roviny. Ve Francii nalezneme jak nížiny, tak velmi hornaté oblasti (Alpy, Pyreneje) Ve Francii také leží nejvyšší hora Evropy Mont Blanc.

3. Které západoevropské státy mají nejprůhodnější podmínky pro zemědělství? Popište hospodářství těchto států.

Řešení: Francie, Belgie, Nizozemí. Všechny státy jsou hospodářsky velmi vyspělé, Francie patří mezi hospodářsky nejsilnější země světa, hospodářství těchto zemí je založeno zejména na poskytování služeb. Ve Francii je důležitý i průmysl – potravinářský, chemický, elektrotechnický a strojírenský.

4. Vysvětlete pojmy: zámořská území, státy Beneluxu, poldry.

Řešení: Zámořské území – území, které není samostatným státem, ale je podřízené jinému státu, většinou je také geograficky vzdálené od mateřské země. Státy Beneluxu – volné společenství tří států (Belgie, Nizozemsko, Lucembursko), které spolu vytvořily hospodářskou unii. Poldry – uměle vytvořené zemědělské oblasti, které jsou od moře odděleny vysokými hrázemi.

UČEBNICE

str. 40

1. Součástí kterých států jižní Evropy jsou tyto ostrovy: Mallorca, Sardinie, Sicílie, Kréta?

Řešení: Mallorca – Španělsko, Sardinie – Itálie, Sicílie – Itálie, Kréta – Řecko.

2. Vymenujte další ostrovy a souostroví patřící k regionu jižní Evropa.

Řešení: Madeira, Malta, Kypr, Gibraltar.

1. Pomocí atlasu nebo internetu vyhledejte nadmořskou výšku nejvyšších vrcholů Portugalska, Španělska, Itálie a Řecka.

Řešení: Španělsko – Pico de Teide (ostrov Tenerife, 3 718 m n. m.), na pevnině Mulhacén (3 478 m n. m.); Portugalsko – Ponta de Pico (Azorské ostrovy, 2 351 m n. m.), na pevnině Torre (1 993 m n. m.); Itálie – Mont Blanc (4 810 m n. m.); Řecko – Mytikas (2 917 m n. m.).

2. Pomocí atlasu vyhledejte sopky patřící k jižní Evropě. Dále zjistěte, zda je sopka aktivní, spící nebo vyhaslá.

Řešení: Etna (Itálie, aktivní), Stromboli (Itálie, aktivní), Vesuv (Itálie, aktivní), Santorini (Řecko, spící).

Ve školním atlasu zjistěte, jak vysoký přírůstek obyvatel vykazují státy jižní Evropy.

Řešení: Španělsko – kladný do 5%, Itálie a Portugalsko – záporný do -2%, Řecko – záporný pod -2%.

Při ústí které řeky leží hlavní město Lisabon? Popište jeho polohu.

Řešení: Při ústí řeky Tejo, Lisabon je přístav ležící v malém zálivu na západní straně země.

1. Pomocí atlasu uveďte moře, průlivy a zálivy obklopující břehy Portugalska a Španělska. Vyhledejte hlavní přístavy.

Řešení: Gaskoňský záliv, Atlantský oceán, Cádizský záliv, Gibraltarský průliv, Alboránské moře, Valencijský záliv, Středozevní moře, Baleárské moře; Lisabon, Porto, Barcelona, Valencia.

2. Který důležitý poledník prochází Španělskem? Pomocí atlasu zjistěte, ve kterém časovém pásmu leží Španělsko.

Řešení: Nultý poledník, Španělsko leží v pásmu +1, stejně jako Česká republika.

1. Zjistěte na internetu, která významná sportovní událost se koná každý rok v Monaku.

Řešení: Velká cena Monaka, závod Formule 1.

1. Pomocí atlasu vyjmenujte moře, průlivy, zálivy a řeky Itálie.

Řešení: Moře: Tyrhénské moře, Jaderské moře, Jónské moře, Ligurské moře, Středozevní moře.

Průlivy: Maltský průliv, Messinský průliv, Bonifácký průliv.

Zálivy: Benátský záliv, Tarentský záliv, Janovský záliv.

Řeky: Pád, Tibera, Arno.

2. Vyhledejte v atlasu italské sopky. Pomocí internetu zjistěte, kdy byly tyto sopky naposledy činné. Zhodnotte nebezpečí jejich výbuchu v současnosti.

Řešení: Viz str. 40.

2. Kdy a k jakému účelu bylo postaveno Koloseum?

Řešení: V prvním století před naším letopočtem, bylo určeno ke gladiátorským zápasům, je nazýváno římskou arénou smrti.

1. V atlasu vyhledejte řecká pohoří a moře, která omývají Řecko. Řekněte, co víte o Olympu.

Řešení: Pohoří: Pindos, Parnas, Olymp, Peloponés. Olymp byl považován ve starověké řecké kultuře za sídlo bohů.

Moře: Jónské moře, Krétské moře, Egejské moře, Thrácké moře, Středozevní moře.

2. Na kterém řeckém ostrově vznikla nejstarší evropská civilizace? Jak se nazývala?

Řešení: Kréta, mínojská civilizace.

1. Vyjmenujte státy regionu jižní Evropy a jejich hlavní města.

Řešení: Portugalsko – Lisabon, Španělsko – Madrid, Andorra – Andorra la Vella, Monako – Monako, Itálie – Řím, Vatikán – Vatikán, San Marino – San Marino, Malta – Valletta, Řecko – Athény.

2. Popište přírodní podmínky států jižní Evropy.

Řešení: Povrch je značně hornatý, rozkládají se zde Pyreneje, Apeniny, Alpy, Pindos. Je zde častá sopečná činnost a zemětřesení. V regionu převládá subtropické podnebí. Říční síť není příliš hustá, většinu území tvoří subtropická krajina s tvrdolistými dřevinami.

3. Uveďte příklady plodin, které se pěstují v subtropickém podnebí států jižní Evropy.

Řešení: Citrusy, réva vinná, olivy, mandle, zelenina atd.

4. Charakterizujte hospodářství států jižní Evropy s ohledem na jejich polohu a přírodní podmínky regionu.

Řešení: V regionu je důležité zemědělství, ke kterému se zde nachází vhodné přírodní podmínky. Důležitý je také rybolov. Nejvýznamnější částí hospodářství pro region jižní Evropy je cestovní ruch.

UČEBNICE

str. 46

1. Vyjmenujte poloostrovy, ostrovy a souostroví patřící k regionu jihovýchodní Evropa.

Řešení: Balkánský poloostrov, poloostrov Istrie, chorvatské ostrovy – Krk, Hvar, Korčula...

2. V jakém časovém pásmu se nacházejí státy jihovýchodní Evropy? Je zde rozdíl oproti ČR?

Řešení: Většina států se nachází ve stejném časovém pásmu jako Česká republika, pouze státy Bulharsko a Rumunsko se nachází v pásmu + 2 h. od Greenwiche.

1. Pomocí mapky na této straně porovnejte velikost států regionu jihovýchodní Evropa.

Řešení: Jednotlivé balkánské státy jsou podstatně menší, než Bulharsko a Rumunsko. Rumunsko je největší stát regionu, Kosovo nejmenší.

2. Co je delta?

Řešení: Rozvětvené ústí řeky do moře nebo jezera.

UČEBNICE

str. 47

Vrchol Triglav vyhledejte v atlasu. Uveďte jeho nadmořskou výšku.

Řešení: 2 864 m n. m.

V atlasu vyhledejte poloostrovy a další ostrovy patřící k Chorvatsku.

Řešení: Poloostrov Istrie, ostrovy Korčula, Pelješac, Cres, ...

Vyhledejte na mapě významná chorvatská turistická letoviska a přístavy při pobřeží Jaderského moře.

Řešení: Rijeka, Zadar, Split, Dubrovnik.

UČEBNICE

str. 48

1. Ve školním atlasu vyhledejte Skadarské jezero – největší na Balkáně. Na hranici kterých států leží?

Řešení: Leží na hranici Černé Hory a Albánie.

2. Srovnajte polohu Bosny a Hercegoviny, Černé Hory a Srbska. Vysvětlete, v čem je poloha Černé Hory pro hospodářství státu výhodnější.

Řešení: Černá Hora má přístup k moři – tím pádem má větší potenciál pro rozvoj cestovního ruchu a ostatních služeb.

UČEBNICE

str. 49

Na internetu zjistěte, které státy uznaly nezávislost Kosova a zda je Kosovo členským státem OSN.

Řešení: Nezávislost Kosova uznalo celkem doposud 96 států, mezi nimi i Česká republika. Kosovo není členem OSN.

1. Ve školním atlasu vyhledejte pohoří na území Albánie.

Řešení: Prokletije.

2. Jmenujte průliv, který odděluje Albánii od Itálie. Který velký řecký ostrov leží v těsné blízkosti Albánie?

Řešení: Otrantský průliv, Korfu.

Severní Makedonie byla ve starověku součástí makedonské říše. Jak se nazýval její slavný král, který při svých dobovačných válkách dotáhl se svým vojskem až k řece Indus do dnešní Indie?

Řešení: Alexandr Makedonský.

1. Jmenujte bulharská přímořská letoviska, která znáte. Víte, čím se vyznačuje pobřeží Černého moře v Bulharsku?

Řešení: Varna, Burgas. Vyznačuje se krásnými, zlatými pískovými plážemi.

1. Vyjmenujte státy jihovýchodní Evropy a jejich hlavní města.

Řešení: Slovinsko – Lublaň, Chorvatsko – Záhřeb, Bosna a Hercegovina – Sarajevo, Černá Hora – Podgorica, Srbsko – Bělehrad, Kosovo – Priština, Albánie – Tirana, Severní Makedonie – Skopje, Bulharsko – Sofie, Rumunsko – Bukurešť.

3. Popište přírodní podmínky regionu a uveďte, díky čemu se v regionu rozvíjí cestovní ruch.

Řešení: Podnebí je mírné vnitrozemské, ve státech při pobřeží Jaderského moře subtropické s horkým suchým létem a mírnou deštivou zimou. Region je převážně hornatý. V regionu se vytvořily krasové jevy a nachází se zde krasová jezera. Cestovní ruch se zde rozvíjí zejména díky přístupu k moři většiny států regionu (Jaderské moře, Černé moře).

2. Které státy jsou v rámci regionu nejrozvinutější? Jaké jsou nejčastější problémy, se kterými se státy regionu potýkají.

Řešení: Nejvyspělejší státy regionu jsou Slovinsko a Černá Hora. Kvůli pestrému náboženskému a národnostnímu složení zde dochází k mnoha konfliktům, státy nejsou hospodářsky vyspělé, častá je v nich vysoká nezaměstnanost.

Pomocí atlasu uveďte, na území kterých států se rozkládají Alpy.

Řešení: Rakousko, Švýcarsko, Itálie a Francie.

Zjistěte na internetu, která města regionu mají více než 1 milion obyvatel. Kolik z nich se nachází v Německu?

Řešení: Berlín, Hamburk, Vídeň, Varšava, Budapešť, Praha, Mnichov, Kolín nad Rýnem. V Německu se nacházejí 4 z nich.

Vyhledejte na mapě, na území kterých dalších států leží Bodamské jezero.

Řešení: Rakousko, Švýcarsko.

1. Pomocí atlasu nebo internetu vyhledejte všechny spolkové země Německa a zjistěte, které sousedí s ČR.

Řešení: Sasko a Bavorsko.

2. Vyhledejte, které řeky protékají čtyřmi nejlidnatějšími městy Německa.

Řešení: Berlín – Havola a Spréva, Hamburg – Labe, Mnichov – Isar a Wurm, Kolímn nad Rýnem – Rýn.

Vyhledejte pomocí atlasu další jezera ve Švýcarsku.

Řešení: Neuchatelské, Thunské, Vierwaldstattské.

2. Zjistěte, čím se zabývají mezinárodní organizace UNESCO a UNICEF.

Řešení: UNESCO je mezistátní organizace spadající pod OSN, zabývající se kulturou, vzděláním a vědou. UNICEF taktéž spadá pod OSN, a je to největší mezinárodní organizace zabývající se ochranou a podporou dětí.

Ve městě Salcburk se narodil Wolfgang Amadeus Mozart. Víte, čím se tento umělec proslavil? Zjistěte názvy jeho nejvýznamnějších děl.

Řešení: Slavný klavírní virtuos a klasicistní hudební skladatel. Figarova svatba, Don Giovanni, Requiem d moll.

1. Vyhledejte, kterými státy a hlavními městy protéká Dunaj.

Řešení: Německo, Rakousko, Slovensko, Maďarsko, Chorvatsko, Srbsko, Bulharsko, Rumunsko, Moldavsko, Ukrajina. Vídeň, Bratislava, Budapešť a Bělehrad.

2. Zjistěte rozlohu jezera Balaton a rozlohu Prahy. Výsledky porovnejte.

Řešení: Praha – 496 km², Balaton – 596 km².

1. Ve školním atlasu vyhledejte nejvyšší vrchol Slovenska a určete jeho nadmořskou výšku.

Řešení: Gerlachovský štít, 2 655 m n. m.

2. Na internetu zjistěte význam zkratky TANAP. Uveďte některé živočichy, kteří zde žijí.

Řešení: Tatranský národní park. Medvěd hnědý, svišť horský, rys ostrovid.

1. Vyjmenujte státy střední Evropy a jejich hlavní města. Stručně charakterizujte alpské země a visegrádské země.

Řešení: Německo – Berlín, Švýcarsko – Bern, Lichtenštejnsko – Vaduz, Rakousko – Vídeň, Polsko – Varšava, Maďarsko – Budapešť, Slovensko – Bratislava, Česká republika – Praha. Alpské země patří k hospodářsky nejvyspělejšími zemím světa. Visegrádské země ve východní části regionu ovládali do roku 1989 komunisté, jsou zaostalejší.

2. Popište přírodní podmínky států střední Evropy.

Řešení: Povrch regionu je značně členitý, na jihozápadě se rozprostírají Alpy, v centrální části nížiny a na východě Karpaty. Střední Evropa se nachází v mírném podnebném pásu. Nejvodnatější řekou je Dunaj, většinu území pokrývají smíšené lesy mírného pásu.

3. Vyjmenujte alespoň čtyři nejdůležitější průmyslová odvětví středoevropských států.

Řešení: Strojírenský průmysl, chemický průmysl, potravinářský průmysl, dřevozpracující průmysl.

4. Které nerostné suroviny se v regionu nejvíce těží? Který stát je plně závislý na spalování fosilních paliv?

Řešení: Černé a hnědé uhlí, železná ruda, bauxit. Polsko.